

[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-59](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-59)

УДК: 631.5:338.45

СИСОЄВА Інна

Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету

<https://orcid.org/0000-0003-0567-1658>

БАРАНЕНКО Юлія

Вінницький національний аграрний університет

<https://orcid.org/0009-0009-1799-3255>

СТАТИСТИЧНА, ФІНАНСОВА ТА ВНУТРІШНЯ ЗВІТНІСТЬ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ У ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

У статті досліджено сучасний стан, зміст і значення статистичної, фінансової та внутрішньої звітності у діяльності лісогосподарських підприємств України.

Здійснено аналіз чинних підходів до формування звітної інформації в контексті ефективного управління лісовими ресурсами, прозорості господарської діяльності та сталого розвитку галузі.

Узагальнено результати дослідження лісовідновлювальних процесів, цифровізації систем обліку, ринкових показників і нормативно-правових змін у 2024 році.

Визначено основні проблеми звітності, серед яких: недостатня інтегрованість даних, обмежена автоматизація та потреба в адаптації до міжнародних стандартів.

Встановлено, що вдосконалення обліково-звітної системи, її цифрова трансформація та гармонізація з європейськими практиками є критично важливими чинниками ефективного лісоуправління. У роботі окреслено перспективи подальших досліджень щодо впровадження ESG-індикаторів, розвитку інтегрованої звітності та впливу звітних систем на інвестиційну привабливість підприємств лісового сектору.

Ключові слова: лісове господарство, звітність, статистичні показники, фінансова звітність, внутрішній контроль, лісові ресурси, цифровізація, електронний облік деревини (ЕОД), сталий розвиток, екологічна відповідальність, нормативно-правове регулювання.

SYSOIEVA Inna

Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics West Ukrainian National University

BARANENKO Yuliia

Vinnytsia National Agrarian University

STATISTICAL, FINANCIAL AND INTERNAL REPORTING OF FOREST RESOURCES IN FORESTRY ENTERPRISES

This article offers a comprehensive analysis of the current state, content, and importance of statistical, financial, and internal reporting within Ukrainian forestry enterprises. It explores how these reporting systems support efficient forest resource management, ensure transparency in economic activities, and contribute to the sustainable development of the forestry sector in Ukraine.

The study begins with a systematic overview of the existing approaches to compiling and presenting key reporting information. In doing so, it situates this evaluation within the broader context of global trends in forest management, including the increasing emphasis on digitalization, adherence to international best practices, and evolving environmental regulations. The research identifies a range of reporting components—such as timber production data, reforestation statistics, financial turnover figures, and internal management accounts—and assesses their role in driving operational efficiency and strategic planning.

A central focus of the article is the examination of reforestation processes over recent years, particularly in light of the intensified policy measures and regulatory changes implemented in 2024. These elements are analyzed through the lens of both quantitative statistical outcomes and qualitative case-specific insights. Furthermore, the study highlights the significant strides made toward digitalizing accounting systems, including the integration of automated data collection, use of cloud-based platforms, and early adoption of e-reporting tools by leading forestry enterprises.

Another key area of analysis involves the application of market indicators—such as timber prices, demand forecasts, and export/import statistics—and their representation in both financial and statistical reports. In conjunction with this, the article evaluates the impact of updated regulations introduced in 2024, including the alignment of Ukrainian standards with European Union directives on transparency, environmental responsibility, and corporate governance.

Despite these advances, the article underscores several persistent challenges. These include fragmented data sources across different departments, insufficient levels of automation in internal reporting systems, low interoperability between databases, and slow adaptation to international sustainability reporting frameworks like IFRS and GRI. The authors argue that without addressing these issues, forestry enterprises may struggle to maintain competitiveness and credibility in both domestic and international markets.

Ultimately, this study contributes to scholarly discourse by offering an in-depth evaluation of Ukrainian forestry enterprises' reporting frameworks, pinpointing key obstacles, and charting a strategic path toward more efficient, transparent, and sustainable forest sector governance.

Keywords: forestry, reporting, statistical indicators, financial reporting, internal control, forest resources, digitalization, electronic wood accounting (EWA), sustainable development, environmental responsibility, regulatory policy.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Рациональне використання, охорона та відновлення лісових ресурсів є одними з ключових напрямів сталого розвитку економіки та збереження екологічної рівноваги. У цьому контексті виникає об'єктивна

потреба у створенні надійної системи звітності, яка б забезпечувала комплексне, достовірне та своєчасне відображення інформації про стан і використання лісових ресурсів. Лісогосподарські підприємства відіграють провідну роль у забезпеченні ефективного управління лісовим фондом, а отже, потребують чітко структурованої звітності для ухвалення стратегічних і оперативних управлінських рішень.

Сучасні реалії господарювання в умовах кліматичних трансформацій, військових загроз, реформування лісового сектору та цифровізації управлінських процесів актуалізують завдання підвищення ефективності обліково-звітної системи у сфері лісокористування. Водночас недостатній рівень інтеграції статистичної, фінансової та внутрішньої звітності вимагає переосмислення підходів до її формування та використання. З огляду на це, наукове обґрунтування методичних засад та організаційних механізмів побудови звітності у лісовому господарстві набуває особливої ваги як в теоретичному, так і в прикладному аспектах.

ФОРМУЛЮВАННЯ МЕТИ СТАТТІ

Метою статті є всебічне дослідження системи статистичної, фінансової та внутрішньої звітності у лісогосподарських підприємствах України, з урахуванням сучасних вимог до прозорості, ефективності управління та сталого використання лісових ресурсів. Зокрема, акцент зроблено на виявленні функціональних особливостей кожного виду звітності, їх ролі в управлінні підприємствами та формуванні аналітичної бази для прийняття стратегічних і тактичних рішень.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Питання організації звітності у лісовому господарстві України знайшло відображення в роботах як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Зокрема, у статті В. М. Хрика, І. В. Кімейчука, В. Г. Мазепи та О. С. Ситника охарактеризовано організаційно-економічну структуру підприємств лісового господарства та їх звітні механізми [6]. У публікації Є. І. Дяченка розглянуто особливості обліку основних засобів у підприємствах, що функціонують у сільськогосподарській та лісовій сферах, із акцентом на ефективність використання інформації у внутрішній звітності. Дослідження М. І. Дяченка, В. О. Жмуденка та І. В. Чукіної фокусуються на стратегічних орієнтирах лісового господарства, що опосередковано формують підхід до інформаційної аналітики та облікової підтримки управлінських рішень [7].

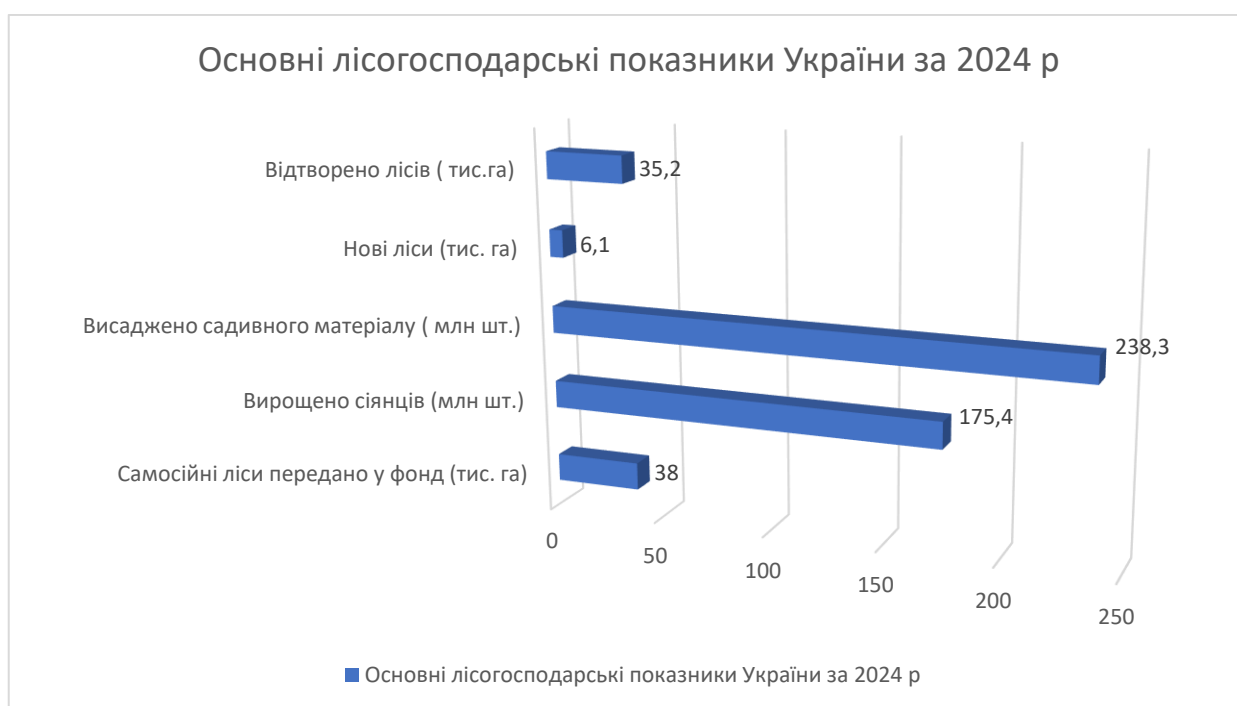
У зарубіжному дискурсі важливе місце посідає аналітика Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), де порушуються питання прозорості, відкритого доступу до даних та боротьби з нелегальним використанням лісових ресурсів [4]. Додаткову цінність становлять огляди FAO та інших міжнародних інституцій, які акцентують на екологічному та цифровому аспектах звітності [3].

Незважаючи на значну кількість напрацювань, наявна література лише частково охоплює взаємозв'язок статистичної, фінансової та внутрішньої звітності як єдиної інформаційної системи управління у лісовому господарстві. Це підкреслює необхідність подальших досліджень, спрямованих на гармонізацію підходів до обліку, інтеграцію джерел даних і впровадження цифрових технологій для підвищення ефективності управлінських процесів у галузі.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

З метою глибшого аналізу системи звітності у лісогосподарських підприємствах України було здійснено структурування ключових напрямів статистичної, фінансової та внутрішньої звітності з урахуванням їх функціонального призначення, регламентуючих вимог та практичного застосування.

У 2024 році лісовий сектор України продовжив активну реалізацію стратегічних пріоритетів, зокрема у напрямках збереження, відновлення та розширення лісових масивів. Протягом року відтворено 35,2 тис. га лісів, з яких 6,1 тис. га — нові насадження. Загальна кількість висадженого садивного матеріалу склала 238,3 млн одиниць. Крім того, для забезпечення наступного періоду вирощено 175,4 млн шт. стандартних сіянців, у тому числі 11,2 млн — із закритою кореневою системою. На Рис. 1 подано графічне зображення основних показників, що охоплюють обсяги лісовідновлення, створення нових насаджень, кількість висадженого садивного матеріалу, вирощених сіянців, а також площу самосійних лісів, які передано до державного лісового фонду. Ці дані відображають прогрес у реалізації стратегічних напрямів розвитку галузі та ефективність запроваджених заходів сталого лісоуправління [1;2;3].

Рис. 1. Основні лісгосподарські показники України за 2024 рік

Активізовано роботу зі збереження самосійних лісів: 54 тис. га земель отримали відповідний статус, а 38 тис. га вже передано до лісового фонду держави. Важливою складовою реформ є цифровізація процесів обліку: впровадження електронного лісорубного квитка, е-сертифікату про походження деревини та удосконалення системи ЕОД (електронного обліку сировини) дали змогу зекономити бізнесу понад 150 млн грн. Наразі розробляється версія ЕОД другого покоління, яка охопить ланцюг деревообробки [2].

Рис. 2. Результати збереження лісів та цифровізації у 2024 році

У 2024 році затверджено низку нормативно-правових актів, що трансформують підходи до ведення лісового господарства. Зокрема, унормовано практику рубок, що наближаються до природного лісівництва, скасовано суцільні рубки в Карпатському регіоні, здійснено типологізацію видів рубок, та врегульовано

роботи, що пов'язані та не пов'язані з веденням лісового господарства. У Таблиці 1 узагальнено головні напрями змін, які стосуються як екологічних, так і організаційно-економічних аспектів лісгосподарської діяльності, спрямовані на досягнення прозорості, відповідальності та збалансованості у використанні лісових ресурсів.

Таблиця 1

Основні напрями нормативно-правових змін у лісовій галузі у 2024 році

Напрямок змін	Коротка характеристика
Унормування військових рубок	Законодавче врегулювання діяльності в умовах воєнного стану
Впровадження рубок, наближених до природного лісівництва	Відмова від суцільних рубок, особливо у Карпатському регіоні
Типологізація видів рубок	Систематизація рубок за функціональним призначенням
Врегулювання пов'язаних/непов'язаних з господарством дій	Удосконалення законодавства щодо супутньої діяльності у лісовому секторі
Продаж деревини через біржі	Запровадження прозорих механізмів реалізації ресурсів
Запровадження довгострокових контрактів	Підвищення стабільності ринку деревини та відповідальності сторін

Зміни у регуляторному середовищі створили передумови для активізації ринкових процесів у лісовій галузі, що, у свою чергу, позначилось на динаміці виробничо-економічних показників. Ринок деревини демонструє стабільне зростання. На внутрішній ринок поставлено 12,7 млн м³ лісоматеріалів на суму 23,0 млрд грн. Зростання обсягів реалізації становило 0,8 млн м³, а додаткові доходи — 2,5 млрд грн. Середня ціна за 1 м³ деревини склала 1810 грн, що на 5% більше у порівнянні з попереднім роком. Сукупний чистий дохід підприємств галузі сягнув рекордних 23,7 млрд грн, що дозволило інвестувати у розвиток лісової інфраструктури, будівництво лісових доріг, насінневі заводи та систему протипожежного захисту.

В умовах воєнного стану галузь залишається активним учасником оборонних процесів: у 2024 році ЗСУ було передано 215 тис. м³ лісопродукції, ще 148 тис. м³ — за укладеними договорами для оборонних потреб. Крім того, передано 1169 одиниць техніки та 47 автомобілів.

За даними Державного агентства лісових ресурсів України, станом на 2023 рік загальна площа лісів, що перебувають у віданні лісгосподарських підприємств, становила близько 10,4 млн га. Протягом року проведено лісовідновлювальні заходи на площі понад 41,2 тис. га, при цьому висаджено понад 140 млн сіянців деревних порід. Заготівля ліквідної деревини склала 14,9 млн м³, з яких 6,8 млн м³ — реалізовано на внутрішньому ринку, решта — експортовано.

Згідно з фінансовими звітами державних лісгоспів, сукупний дохід від реалізації деревини та супутньої продукції у 2022 році склав понад 20,6 млрд грн, що на 18% більше, ніж у попередньому році. Водночас витрати на лісовідновлення та охорону лісів сягнули 3,4 млрд грн, що свідчить про зростання екологічної орієнтації підприємств. Рентабельність операційної діяльності в середньому становила 11,2%.

На основі опитування керівників 25 державних лісгоспів встановлено, що понад 76% з них використовують щомісячні внутрішні звіти про виконання виробничих планів та рух ресурсів. Близько 52% підприємств застосовують елементи управлінського обліку, включаючи калькулювання витрат за підрозділами та функціональними напрямками. Особливу увагу приділено впровадженню електронних систем обліку (зокрема, «Ліс у смартфоні»), що дозволяють отримувати оперативні дані для прийняття рішень [1;2;3;4].

Основними викликами у сфері звітності залишається відсутність єдиних методичних підходів до формування внутрішньої звітності, дублювання даних між статистичними та фінансовими формами, а також обмежений рівень автоматизації облікових процесів. Крім того, у деяких підприємствах спостерігається низький рівень інтеграції звітності у стратегічне планування, що ускладнює ефективну оцінку результатів діяльності.

Саме тому, доцільно було б втілити гармонізацію внутрішньої та зовнішньої звітності через уніфікацію показників і впровадження єдиних цифрових платформ для збору та обробки інформації. Доцільним є розроблення галузевих стандартів внутрішньої звітності, а також підвищення кваліфікації працівників у сфері аналітики та електронного обліку. Розширення функціоналу звітності шляхом включення показників екологічної ефективності дозволить комплексно оцінювати сталий розвиток підприємств.

У процесі дослідження було здійснено зіставлення української системи звітності з досвідом провідних європейських країн, зокрема Німеччини, Швеції та Фінляндії. У цих країнах застосовуються інтегровані підходи, що поєднують фінансову, екологічну та соціальну звітність. Наприклад, у Швеції функціонує єдина національна лісова база даних, що щоквартально оновлюється за участі як державних, так і приватних підприємств. Це забезпечує відкритість даних і сприяє прийняттю доказових рішень на рівні державної політики [4].

Запровадження цифрових технологій у сфері обліку та звітності відкриває нові можливості для оптимізації управлінських процесів. Електронні платформи на зразок «Ліс у смартфоні», системи геоінформаційного моніторингу (GIS) та інтеграція даних з кадастровими реєстрами дозволяють скоротити час підготовки звітності, знизити ризики помилок та підвищити достовірність звітної інформації. Станом на 2023 рік понад 60% державних підприємств лісової галузі користуються такими інструментами, проте рівень цифрової трансформації залишається нерівномірним.

У міжнародній практиці дедалі більшого значення набуває облік не лише економічних показників, а й соціального впливу лісогосподарської діяльності. Це включає звіти про зайнятість у регіонах, екологічну відповідальність, а також внесок у місцевий розвиток. Для українських підприємств доцільним є поступове впровадження таких показників у внутрішню звітність, що відповідатиме принципам ESG (екологічне, соціальне та корпоративне управління) і відкріє нові можливості для міжнародної співпраці.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ.

Проведене дослідження дозволило системно охарактеризувати сучасний стан та ключові особливості функціонування статистичної, фінансової та внутрішньої звітності в лісогосподарських підприємствах України. Встановлено, що ефективність управління лісовими ресурсами прямо залежить від рівня прозорості, структурованості та аналітичної наповненості відповідної звітності. Значні позитивні зрушення у 2024 році спостерігаються у сферах цифровізації, нормативно-правового регулювання та екологічної орієнтації галузі, що сприяє сталому розвитку лісового господарства.

Разом із тим виявлено низку проблем, зокрема нестачу інтеграції між видами звітності, нерівномірний рівень впровадження цифрових рішень, а також фрагментарність даних для прийняття стратегічних рішень. У зв'язку з цим перспективними напрямками подальших наукових розвідок є: розроблення моделей інтегрованої звітності, вивчення досвіду міжнародних практик у сфері екологічного та соціального обліку, а також дослідження впливу звітності на інвестиційну привабливість лісової галузі України. Подальші дослідження повинні враховувати як макроекономічні умови, так і безпекові виклики, що мають прямий вплив на функціонування лісогосподарських підприємств.

Таким чином, наявність якісної та своєчасної статистичної, фінансової та внутрішньої звітності є ключовою умовою ефективного управління лісовими ресурсами. Вона дозволяє не лише забезпечити прозорість діяльності лісогосподарських підприємств, але й сприяє сталому розвитку галузі, прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і підвищенню довіри з боку держави, суспільства та інвесторів.

Література

1. Державне агентство лісових ресурсів України. Публічний звіт Голови Державного агентства лісових ресурсів України за 2024 рік. Київ, 2025. <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyu/publicni-zviti-derzhlisagentstva/publicnyi-zvit-holovy-derzhavnoho-ahentstva-lisovykh-resursiv-ukrainy-za-2024-rik>
2. Офіс ефективного регулювання (BRDO). Річний звіт BRDO за 2024 рік: цифровізація, підтримка оборони, дерегуляція та євроінтеграція. Київ, 2025. <https://brdo.com.ua/news/richnyi-zvit-brdo-za-2024-rik-tsyfrovizatsiya-pidtrymka-oborony-deregulyatsiya-ta-yevrointegratsiya/>
3. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). The State of the World's Forests 2024. Rome, 2024. <https://www.fao.org/publications/home/fao-flagship-publications/the-state-of-the-worlds-forests/en>
4. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Forest Resources – OECD Indicators. Paris, 2024. <https://www.oecd.org/en/data/indicators/forest-resources.html>
5. Інтерфакс-Україна. Лісова галузь у 2024 році отримала 23,7 млрд грн рекордного чистого доходу. <https://interfax.com.ua/news/economic/1053925.html>
6. Хрик В. М., Кімейчук І. В., Мазепа В. Г., Ситник О. С. Управлінська структура та організаційно-економічна характеристика філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України». // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2024. №3(4). <https://journal.mltk.co.ua/wp-content/uploads/2024/11/hryk.pdf>
7. Дяченко М. І., Жмуденко В. О., Чукіна І. В. Обґрунтування пріоритетів стратегічного розвитку лісового господарства. // Агросвіт. 2019. №2. С. 15–20. <https://www.agrosvit.info/?i=2&op=1&z=3461>
8. Сисосва І.М. Особливості моделювання облікових процесів. Ефективна економіка. – К., 2010. – Випуск №10. – С.45-51.
9. Головай Н., Сисосва І. Місце бухгалтерського обліку в управлінні діяльністю підприємства. Інфраструктура ринку. 2021. Випуск № 53. С 167–171. URL: <http://www.marketinfr.od.ua/uk/36-2021>

References

1. State Forest Resources Agency of Ukraine. Public Report of the Head of the State Forest Resources Agency of Ukraine for 2024. Kyiv, 2025. <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyu/publicni-zviti-derzhlisagentstva/publicnyi-zvit-holovy-derzhavnoho-ahentstva-lisovykh-resursiv-ukrainy-za-2024-rik>
2. Better Regulation Delivery Office (BRDO). BRDO Annual Report 2024: Digitalisation, Defence Support, Deregulation, and European Integration.** Kyiv, 2025. <https://brdo.com.ua/en/news/brdo-annual-report-2024-digitalisation-defence-support-deregulation-and-european-integration/> PDF: https://brdo.com.ua/en/wp-content/uploads/sites/5/2025/04/BRDO_report_2024_EN_digital.pdf
3. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). The State of the World's Forests 2024. Rome, 2024. <https://www.fao.org/publications/home/fao-flagship-publications/the-state-of-the-worlds-forests/en>
4. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Forest Resources – OECD Indicators. Paris, 2024.

<https://www.oecd.org/en/data/indicators/forest-resources.html>

5. Interfax-Ukraine. Forestry Sector in 2024 Achieved a Record Net Income of UAH 23.7 Billion. <https://interfax.com.ua/news/economic/1053925.html>
6. Khryk V. M., Kimeichuk I. V., Mazepa V. H., Sytnyk O. S. Management Structure and Organizational-Economic Characteristics of the “Bilotserkivske Forestry” Branch of the SE “Forests of Ukraine”. *International Scientific Journal “Internauka”*, 2024, No. 3(4). <https://journal.mltk.co.ua/wp-content/uploads/2024/11/hryk.pdf>
7. Dyachenko M. I., Zhmudenko V. O., Chukina I. V. Justification of Strategic Development Priorities for Forestry. *Agrosvit*, 2019, No. 2, pp. 15–20. <https://www.agrosvit.info/?i=2&op=1&z=3461>
8. Sysoieva I. M. Features of Modeling Accounting Processes. *Effective Economy*, Kyiv, 2010, Issue No 10, pp. 45–51.
9. Holovai N., Sysoieva I. The Role of Accounting in Enterprise Management. *Market Infrastructure*, 2021, Issue No 53, pp. 167–171. <http://www.marketinfr.od.ua/uk/36-2021>